

Latvijas Zaļais punkts atbild uz jautājumiem par dabas resursu nodokli

Vai jaunam uzņēmumam, kas uzsācis darbību, būs jāmaksā dabas resursu nodoklis?

Raksturīgākās darbības, kad nodokli par iepakojumu vai videi kaitīgām precēm, tai skaitā elektriskajām un elektroniskajām iekārtām, uzņēmumam būs jāmaksā, ir šādas:

- 1) ievēd Latvijā preces iepakojumā un pēc ieviešanas tās pārdod Latvijā vai izmanto savā saimnieciskajā darbībā,
- 2) ražo preces iepakojumā un tās pārdod Latvijā,
- 3) ievēd Latvijā videi kaitīgās preces un pēc ieviešanas tās pārdod Latvijā vai izmanto savā saimnieciskajā darbībā,
- 4) ražo videi kaitīgās preces un tās pārdod Latvijā.

Iespējams, uzņēmums sniedz pakalpojumus. Ja tie ir sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumi, tad uzņēmumam būs jāmaksā nodoklis par vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem. Bet, ja citu pakalpojumu sniegšanas rezultātā izstrādājumiem tiek pievienots iepakojums, tad pakalpojuma sniedzējam būs jāmaksā nodoklis par iepakojumu. Tirdzniecības pakalpojumu sniedzējiem nodoklis būs jāmaksā arī par plastmasas iepakojumu maisiņiem, ko pircēja ērtības vai reklāmas noformējuma dēļ tirgotājs nodrošina tirdzniecības vietā, neatkarīgi no tā, vai par šiem maisiņiem tiek iekasēta atsevišķa samaksa.

Precizāk tas norādīts Dabas resursu nodokļa likuma 3. un 4. pantā.

Kā noteikt, kuras preces sastāvdaļas ir iepakojums un kura ir pati prece?

Iesakām vienmēr vadīties no iepakojuma likumā dotās definīcijas un par katru preces sastāvdaļu izvērtēt, vai tā pilda kādu no definīcijā minētajām funkcijām. Ja pilda — tad šī preces sastāvdaļa ir iepakojuma izstrādājums. Iepakojuma likuma 1.¹ pantā dotā definīcija skan šādi: «Iepakojums ir precēm

pievienots izstrādājumu kopums, ko izmanto, lai aizsargātu, saturētu, piegādātu, uzglabātu, ērti lietotu, realizētu izejvielas un gatavas preces un iepazīstinātu ar tām visā iepakojuma aprites ciklā no ražotāja līdz patērētājam. Par iepakojumu uzskata arī to iepakojumu un iepakojuma materiālu, ko pakalpojumu sniedzējs pievieno izstrādājumiem un kas pēc pakalpojuma sniegšanas nonāk pie pakalpojuma saņēmēja. Iepakojums tiek atdalīts no preces pirms patērēšanas vai patērēšanas laikā.»

Kas ir jāuzskaita, lai varētu aprēķināt dabas resursu nodokli par iepakojumu?

Kad ir konstatēts nodokļa objekts — iepakojums vai vienreiz lietojamie galda trauki un piederumi, vai plastmasas iepakojumu maisiņi, šie izstrādājumi ir jāuzskaita kilogramos pa iepakojuma materiālu veidiem, jo nodokli aprēķina, sareizinot iepakojuma svaru ar Dabas resursu nodokļa likuma 24. pantā un 7. pielikumā noteiktajām likmēm. Likmes ir dažādas, un pareizo likmi piemērot varēs tikai tad, kad uzņēmums būs noteicis, no kāda materiāla ir katrs precei pievienotais iepakojuma izstrādājums. Iepakojuma materiālu veidi, t.i., klasifikācija, ir atrodami MK 02.04.2002. noteikumu Nr. 140 «Iepakojuma klasifikācijas un marķēšanas noteikumi» 1. pielikumā.

Gadījumos, ja uzņēmums Latvijā ievēd un pārdod vai pats saražo un pārdod Latvijā videi kaitīgās preces iepakojumā, tad bez iepakojuma dabas resursu nodoklis jāmaksā arī par pašām videi kaitīgajām precēm. Videi kaitīgo preču saraksts un tām piemērojamas dabas resursu nodokļa likmes atrodamas Dabas resursu nodokļa likuma 6. pielikumā. Šajā sarakstā redzams, ka videi kaitīgās preces nodokļa vajadzībām jāuzskaita svara kilogramos, izņemot eļļas filtrus, kuri jāuzskaita gabalos.

Vai dabas resursu nodokļa vajadzībām drīkst apvienot vairākus iepakojuma materiālu veidus vienā ciparā?

Atkarībā no tā, vai uzņēmums ir ieguvis atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas vai arī maksā dabas resursu nodokli valsts budžetā, iepakojuma uzskaitē pa materiālu veidiem var mazliet atšķirties.

Maksājot nodokli valsts budžetā, atsevišķi ir jāuzskaita stikls, plastmasa (polimēri), metāls, polistirols, vieglās plastmasas iepakojumu maisiņi (kuru viena maisiņa svars nepārsniedz trīs gramus), plastmasas iepakojumu maisiņi (kuru viena maisiņa svars ir lielāks par trīs gramus), bet kopā var uzskaitīt koksni, papīru, citas dabiskās šķiedras un bioplastmasu. Šis dalījums ir atrodams Dabas resursu nodokļa likuma 24.pantā un 7.pielikumā, kur katram no šiem materiālu veidiem ir sava nodokļa likme.

Savukārt, ja uzņēmumam ir atbrīvojums no dabas resursu nodokļa samaksas un līgums ar apsaimniekotāju, piemēram, ar AS *Latvijas Zaļais punkts*, tad uzskaitē ir jāveic saskaņā ar apsaimniekotāja prasībām, jo apsaimniekotājam ir jāorganizē uzņēmuma uzrādīto iepakojuma materiālu savākšana, šķirošana un pārstrāde. Piemēram, atsevišķi būs jāuzskaita papīrs un koks, jo tos pārstrādā ar atšķirīgām tehnoloģijām.

Kad jāsamaksā dabas resursu nodoklis?

Dabas resursu nodokļa objektu uzskaites periods ir ceturksnis.

Nodokli par iepakojumu maksā par iepriekšējā pārskata periodā Latvijas Republikas teritorijā pirmo reizi realizētajām vai saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantoto preču iepakojumu un izstrādājumiem pakalpojumu sniegšanas rezultātā pievienoto iepakojumu. Līdzīgi arī nodokli par videi kaitīgām precēm maksā par iepriekšējā pārskata periodā Latvijas Republikas teritorijā pirmo reizi realizētajām vai saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantot uzskaitajām videi kaitīgajām precēm. Tas noteikts Ministru kabineta 19.06.2007. noteikumu Nr. 404 «Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas

Laura Berga,
AS *Latvijas Zaļais punkts*
direktora vietniece,
Vides pārvaldības vadītāja

atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas» 50. un 51. punktā.

Vai drīkst iepakojumu un videi kaitīgās preces uzskaitīt kā dabas resursu nodokļa objektus pirms preču realizācijas Latvijā?

Praksē novērots, ka uzņēmumi, kuri ievēd preces iepakojumā Latvijā, tai skaitā videi kaitīgās preces, un plāno tās realizēt Latvijā, bieži izvēlas negaidīt realizācijas brīdi un aprēķina dabas resursu nodokli gan par iepakojumu, gan videi kaitīgām precēm to ieviešanas brīdī, jo tas atvieglo uzskaites procesu

un to var pamatot ar preču piegādātāja izsniegtajiem dokumentiem. Šāda uzskaites kārtība nav pārkāpums, bet tas var radīt sarežģījumus nodokļa uzskaitē, ja uzņēmums vēlāk šīs preces eksportē vai atgriež piegādātājam ārzemēs un vēlas atgūt priekšlaicīgi uzskaitīto un samaksāto nodokli.

Preču ražotāji Latvijā arī izmanto iespēju negaidīt pašražoto preču realizāciju Latvijā un iepakojumu, kurš pievienots precēm, uzskaita jau tukšā iepakojuma iegādes brīdī. Arī šī uzskaites kārtība nav pārkāpums, bet jāņem vērā, ka ne visi nopirktie tukšie iepakojuma izstrādājumi kopā ar precī nonāks Latvijas tirgū, jo ražošanas procesos rodas gan brāķis, gan iepirktais iepakojums var izrādīties nepiemērots ražošanai, gan saražotā produkcija var iegult noliktavā uz diezgan ilgu laiku, gan daļa preču var tikt realizēta uz eksportu. Rezultātā nauda par nodokli ir samaksāta, bet ienākumu no preču realizācijas nav un priekšlaicīgi samaksātā nodokļa atgūšana ir ļoti complicēts process.

Kaut arī tas nav pats vienkāršākais ceļš, kā nodrošināt labu dabas resursu nodokļa objektu uzskaites kārtību, tomēr iesakām censties nodokļa objektus uzskaitīt tā, kā to prasa normatīvie akti: Dabas resursu nodokļa likums un Ministru kabineta 19.06.2007. noteikumi Nr. 404 «Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas».

Ko dabas resursu nodokļa objektu uzskaitē nozīmē jēdziens «pirmo reizi realizējot Latvijā»?

Termins «pirmo reizi realizējot pre-

ces iepakojumā Latvijas Republikas teritorijā» piemērojams vairākās situācijās.

Piemēram, Latvijas uzņēmums savu saražoto produkciju iepakoj un pats realizē Latvijas Republikas teritorijā citai personai. Tas iepakojums, kurā ir iepakotas realizētās preces, ir dabas resursu nodokļa objekts. (Līdzīgi situācijā ar videi kaitīgu preču ražošanu un realizāciju Latvijā.)

Tāpat termins «pirmo reizi realizējot Latvijā» norāda uz situāciju, kad uzņēmums pārdod iepakotas preces Latvijā pēc to ieviešanas Latvijas Republikas teritorijā. (Līdzīgi situācijā ar videi kaitīgu preču realizāciju Latvijā pēc to ieviešanas no ārvalstīm.)

Nedrīkst aizmirst, ka pārpakošanas procesos precēm pievienotie jaunie iepakojuma izstrādājumi vienmēr būs dabas resursu nodokļa objekti neatkarīgi no tā, vai jūs tos esat pievienojuši Latvijā iepirktai vai no ārvalstīm atvestai precei, un jāuzskaita tajā brīdī, kad pārpakatā prece tiek realizēta Latvijā.

Ko dabas resursu nodokļa objektu uzskaitē nozīmē jēdziens «izmantojot savā saimnieciskajā darbībā»?

Termins «izmantojot savā saimnieciskajā darbībā» raksturo situāciju, kad uzņēmums ārzemēs iegādājas preces iepakojumā vai videi kaitīgās preces, nevis lai tās tālāk realizētu, bet lai izmantotu savām ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas vajadzībām. Visu preču iepakojums, kā arī pašas videi kaitīgās preces kļūst par dabas resursu nodokļa objektu: iepakojums — izpakošanas periodā, videi kaitīgās preces — periodā, kad tās uzsāk izmantot savā saimnieciskajā darbībā.

Zaļāk = lētāk! 100%

Slēdz līgumu ar Latvijas Zaļo punktu un saņem atbrīvojumu no Dabas Resursu nodokļa!

3 pakalpojumi

- Iepakojuma apsaimniekošana
- Elektropreču apsaimniekošana
- Videi kaitīgo preču apsaimniekošana

Iegūsti arī

- Pārlicību par likumā noteikto prasību izpildi
- Vienkāršu un saprotamu elektronisko atskaīšu iesniegšanas kārtību latviešu un krievu valodā
- Bezmaksas konsultācijas un regulāras apmācības
- Tiesības uz savu preču iepakojuma novietot Zaļā punkta preču zīmi
- Videi draudzīga uzņēmuma tēlu, iesaistoties Latvijas Zaļā punkta organizētos sabiedrības informēšanas projektos

Mēs palīdzēsim rast risinājumus jūsu neskaidros jautājumos!

Rakstiet uz *Latvijas Zaļā punkta*
e-pasta adresi info@zalais.lv
un lasiet atbildes žurnālā *Bilance*.

SADARBĪBĀ AR

